

Obsah.

Strana

Předmluva	5
---------------------	---

Úvod	7
----------------	---

Teoretickým východiskem této práce je t. zv. ryzí nauka právní — filosofickým (noetickým) východiskem t. zv. kritický idealism. O tvorbě práva a poznávání práva. — O hranicích teorie a praxe v právu. Porušování těchto hranic děje se se strany teorie i praxe.

I. Část kritická.

§ 1. Teorie a praxe v právu římském čili římská právní věda a právní praxe	10
--	----

Praktický duch římské jurisprudence a jeho důsledky. Jednotná konstrukce t. zv. práva justiniánského. Pokus o jednotnou konstrukci práva předjustiniánského. — O jednotlivých pramenech práva civilního a praetorského. Vzájemný poměr obou těchto právních souborů. — O t. zv. „ius gentium“ a „ius naturale“. — O římské právní vědě. T. zv. responsa prudentium a jejich právní povaha. — Názor římských právníků na úkol právní vědy. — O významu věty „scire leges non solum est verba earum tenere, sed vim ac potestatem“.

§ 2. Názory některých právních teoretiků na rozdíl teorie a praxe v oblasti práva	21
---	----

A. Učení Stammlerovo	21
--------------------------------	----

Pojmy právní teorie, techniky a praxe u Stammlera. Kritika této tripartice. — Názor, že právní věda je vědou praktickou a kritika důvodů pro toto tvrzení. — Význam Stammlerova učení o právní teorii, technice, praxi a poměr tohoto jeho učení k názorům ryzí nauky právní.

B. Weyrovo pojetí právní teorie a praxe	26
---	----

Právní teorie jest činitelem zásadně poznávajícím, právní praxe jest činitelem normotvorným, který dodává teorii pouhý poznatkový materiál. — Funkce teorie a praxe jsou zásadně odlišné a neslučitelné. — O t. zv. právu přirozeném.

C. Sedláčkova konstrukce právní vědy teoretické a praktické	27
---	----

Trojí úkol teoretické vědy právní je v souhlasu s trojím druhem pojmů, s nimiž právní věda pracuje (pojmy čisté, obsahové a systematické). — Úkoly praktické vědy právní a jejich odlišení od úkolů ryzí teorie. — O technice vytváření právní normy.

II. Část konstruktivní.

Strana

§ 3. O pojmech teorie a praxe vůbec 30

Jak běžná mluva užívá těchto termínů. Jde buď o rozdíl poznatků či úvah obecných (abstraktních) a konkrétních, jednak o rozdíl poznatků proveditelných a neproveditelných ve světě vnějším. Neudržitelnost tohoto rozlišování.

§ 4. O teoretickém a praktickém myšlení. (Vědy teoretické a praktické.) 31

Teoretický postoj je dán poznávací funkcí intelektu. O námitkách t. zv. sociologických juristů proti tomuto názoru. Učení, že právní věda je vědou praktickou zakládá se na omylu noetickém. — Praktické myšlení je teleologické, hledá prostředky k daným účelům; vyznačuje je určitou syntésou poznávání s chtěním (teleologické hodnocení). — Rozdíl mezi praktickou vědou teleologickou a teleologickou teorií. — Konstitutivním momentem vědy jakožto jednotky jest u věd teoretických především metoda, u věd praktických obsah účelu. — Filosofické odůvodnění rozdílu věd teoretických a praktických. — Subjekt a objekt poznání a závislost poznatku na tom i onom. Forma poznávání a t. zv. metoda poznávání ve smyslu noetickém. Metoda kausální, normativní a teleologická východiskem pro třídění tří skupin vědních, které se od sebe liší nikoliv předmětem, nýbrž formálně logickou konstrukcí poznatků. — Třídění věd praktických podle obsahu různých účelů. — Dosa- vadní pokusy o klasifikaci věd. — Masarykova „konkrétní logika“. Jeho třídění věd podle předmětu a odmítnutí kritéria metody a jistoty poznatků. Masarykovo dělení na vědy abstraktní a konkrétní a rozlišování věd teoretických a praktických; kritika Masarykovy klasifikace věd. — O starších pokusech klasifikačních, zejména o Aristotelově tripartici věd teoretických, praktických a pojetických.

§ 5. O teoretickém a praktickém myšlení v oboru práva. (Právní věda teoretická a praktická.) 40

Aplikace dosavadních myšlenek na oblast právní. Vliv způsobu poznávání (metody) na myšlenkový předmět vědy. — Podrobněji o předmětu právního poznávání. Pokud je právní věda vázána výtvo- ry normotvůrce. Svrchovanost praxe ve stanovení obsahu právních norem a svrchovanost teorie ve stanovení pojmů a po- můcek k jejich poznávání. Nebezpečí směšování obou.

§ 6. Zvláštní význam protikladu teorie a praxe v oblasti práva 42

Tvorba práva a poznávání práva. Hierarchie norem s hlediska for- málního a obsahového. Význam delegace pro konstrukci hierarchie norem. — Aplikace práva a interpretace. — Aplikace autoritativní a neautoritativní. — Aplikace práva je užší pojem než konkretisace práva. — O t. zv. konkretisaci automatické. — O měnícím se práv- ním řádě a úkolech právní vědy.

Závěr 46